

MINOSLEKSER UKE 16

NORSK

Vikingene

Denne uken lærer vi mer om livet i vikingetiden.

Tibe Ramsøy
GJELLERÅS SKOLE

Vikingtokt

Et tokt er en reise til sjøs, og ordet vikingtokt blir gjerne brukt om vikingenes reiser til andre land og steder.

Når vikingene dro ut på vikingtokt, var det oftest for å drive handel eller for å plyndre.

Det hendte også at noen vikinger bosatte seg på det fremmede stedet for å drive jordbruk eller fiske.

Det var stort sett jarler og høvdinger som hadde råd til å bygge vikingskip, og det var de som ledet toktene.

På de største toktene kunne det være over hundre skip, men det var likevel ikke sånn at alle i vikingtiden var med på et tokt.

Det hendte at kvinner var med på skipene, men de aller fleste var menn. Vikingene kunne være lenge ute på reise, ofte fra våren til høsten.

Vikingene herjet mange steder i verden, og det var mange som hadde grunn til å være redde for dem.

Vikingene var dyktige skipsbyggere og var overlegne til sjøs.

De hadde dessuten solid krigsutstyr som ringbrynje, øks, pil og bue, sverd og spyd.

Vikinger var også godt trent for kamp.

Lekse til tirsdag.

Ord å lære:

Et tokt = en reise til sjøs

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

Gjør oppgavene 1-3

1. Svar på spørsmålene. Husk å bruke hele setninger.

Hvem hadde råd til å bygge vikingskip??

Det var....

Hva betyr det at noen bosatte seg på fremmede steder?

Hvorfor var folk redde for vikingene?

---

2. Skriv ned minst 6 nøkkelord fra teksten

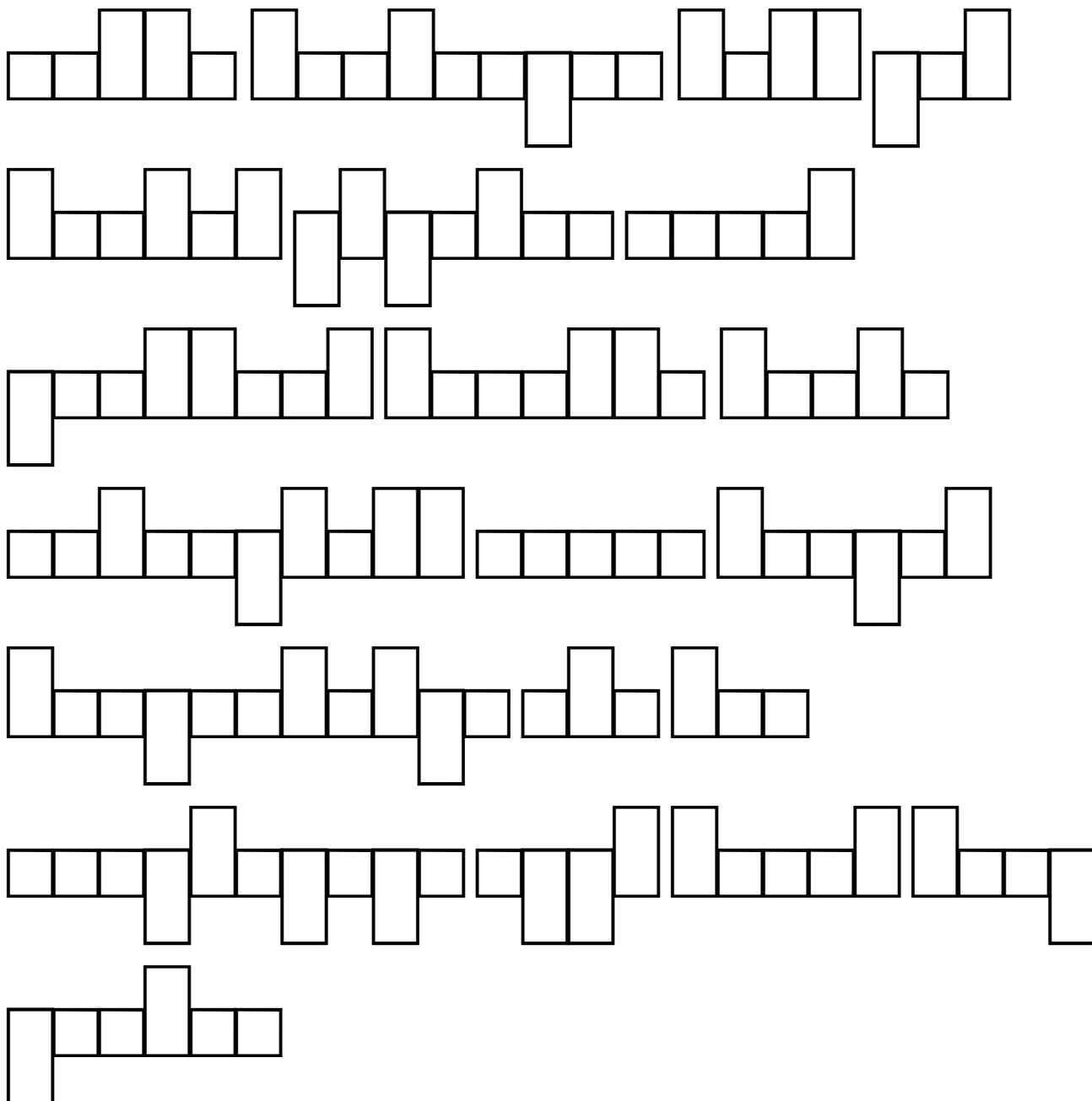

---

3. Sett ordene i boksen inn i riktige silhuetter.

tokt vikingtokt handel plyndre bosatte jordbruk fiske
jarler høvdinger reise herjet redde krigsutstyr
ringbrynje øks pil bue sverd spyd trentkamp

Skip i vikingtiden

Vikingene var kjent for fantastiske skip.

De var raske, sterke og smidige, og de var flotte å se på.

Vikingene kunne både ro og seile skipene sine.

Langskipet var kampskipet til vikingene.

Skipene hadde krum form og var litt bøyelige.

Det gjorde at de kunne tåle storm på havet uten å brette.

Vikingskipene hadde en tung kjøl.

Det gjorde at skipene lå stabilt i vannet og kunne ha høy mast uten å kante.

Vikingskipene kunne seile opp grunne elver, for selv om kjølen var tung, stakk den ikke dypt ned i vannet.

Det gjorde det også lett å trekke skipet opp på land, selv uten en havn.

Slik kunne vikingangrepene komme overraskende.

Vikingskipene var laget av eik - det er et hardt og solid treslag.

Seilet kunne være laget av tynn ulltråd som var stramt vevet.

Både treverket og seilet kunne bli satt inn med tjære for å bli vanntett.

Lekse til onsdag.

Ord å lære:

kjøl = den nederste på en båt

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

Gjør oppgavene 4-6.

4. Ordliste.

Les ordet. Legg en bok eller noe over ordet. Skriv ordet.

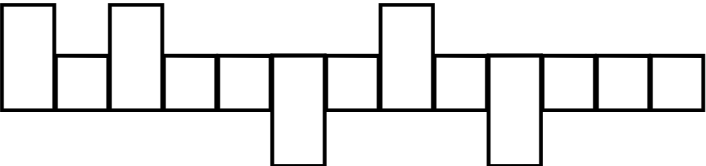
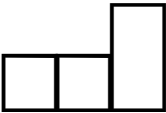
Har du skrevet ordet riktig?

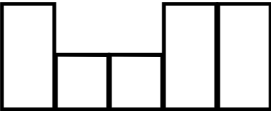
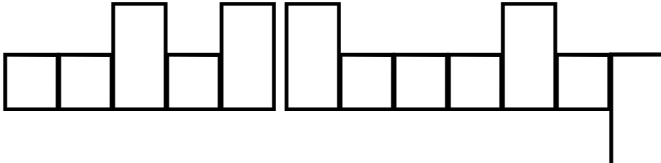
tokt		
vikingtokt		
handel		
plyndre		
bosatte		
jordbruk		
fiske		
jarler		
høvdinger		
reise		
herjet		
redde		
krigsutstyr		
ringbrynje		
øks		
pil		
bue		
sverd		
spyd		
trent		

5. Hva står det her? (alle ordene er brukt før)

dedre		siree	
øvehgirdn		rtehej	
ottk		tytkusrsigr	
lpi		ksø	
hnlaed		ube	
prlynde		nrgyrnjieb	
sdevr		pysd	
rbuokrjd		tretn	
btosate		mapk	
fseki		erljra	
ginittvokk			

6. Skriv inn riktig ord silhuettene.

 var laget av - det er et

 og

Handel

I vikingtiden handlet man ikke med penger, men byttet i stedet varer med hverandre.

De tok med seg varer de kunne bytte bort fra hjemlandet, eller de byttet til seg attraktive varer underveis, for så å bytte dem mot noe annet igjen senere på reisen.

Vikingene byttet gjerne bort pels, skinn, honning og hvalrosstener.

De tok med seg sølv, silke, glass og krydder tilbake fra reisene sine.

Det hendte også at vikingene tok folk til fange på ferdene.

De kunne selge dem videre som slaver, eller ta dem med seg hjem så de kunne arbeide som trelle i Norge.

År 793 - starten på vikingtiden

År 793 regnes ofte som starten på vikingtiden. Da angrep vikinger klosteret på den britiske øya Lindisfarne.

Stamford bridge - slutten av vikingtiden

Det er flere slag man mener markerer slutten på vikingtiden.

Et av de vanligste er slaget ved landsbyen Stamford Bridge i England i 1066. Den norske kong Harald Hardråde og hans menn tapte slaget mot kong Harold Godwinson.

Nordmennene som overlevde, fikk dra hjem mot at de lovet at de aldri ville angripe England igjen.

Lekse til torsdag.

Ord å lære:

Byttehandel = når du bytter ting i stedet for å bruke penger

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

Gjør oppgave. 7-8

7. Sett strek mellom ordene

Ivikingtiden handlet man ikke med penger, men byttet istedet varer med hverandre.

Vikingene byttet gjerne bort pels, skinn, honning og hvalrosstener.

Detok med seg sølv, silke, glass og krydder tilbake fra reisene sine.

8. Spørsmål. Kryss av på riktig svar

a) Hvem av disse hadde mest rikdom?

jarler	treller	jordbrukere	skalder	
--------	---------	-------------	---------	--

b) Hva het vikingenes kampskip?

snekke	knarr	dragesluker	langskip
--------	-------	-------------	----------

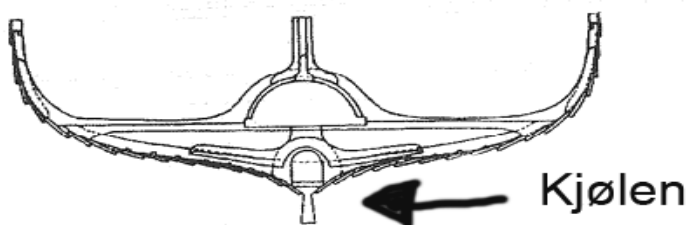
c) Hva betyr et tokt?

et skip	et angrep	en slåsskamp	en reise
---------	-----------	--------------	----------

d) Hva slags tresort var vikingskip laget av?

eik	osp	bjørk	gran
-----	-----	-------	------

GOKSTADSKIPET

Her ser dere en snittegning av skipet forfra. Da ser dere at langskipene var brede, og hvor kjølen sitter.

Klær og utstyr

Når vikingene kledde på seg, var det to ting de tenkte på: å holde varmen og å se så flotte ut som mulig.

De gikk også med mange lag med klær for å holde varmen.

Samtidig var vikingene glade i å pynte seg, og de som hadde råd til det, brukte gjerne fine smykker og spenner for å holde klærne sammen.

Både kvinner og menn gikk med smykker i vikingtiden.

De brukte metallspenner og brosjer for å holde klærne sammen.

Nesten alle menn i vikingtiden gikk med våpen. De vanligste våpnene var øks og spyd.

De rikeste hadde også sverd.

Vikingenes hjelm var gjerne laget av tykt lær.

De rikeste vikingene hadde hjelm av jern, med et metallstykke som foran nesen.

Skikkelige vikingsmeder kunne også lage tunikaer av jern.

De var satt sammen av bitte små jernringer og ble kalt ringbrynjer.

De beskyttet godt om vikingene skulle havne i kamp!

Lekse til fredag.

Ord å lære:

ringbrynjer = vester laget av små jernringer

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

Gjør oppgave. 9-12

9. Les teksten om gravhauger

Gravhaug

I vikingtiden var det vanlig å bygge store gravhauger.

Den døde ble begravet med mange personlige eiendeler, redskaper, båter og skip.

Ofte ble også dyr lagt i gravhaugen, spesielt hester.

Etter hvert som kristendommen ble innført, ble gravhauger mindre vanlig.

Kjente gravhauger fra vikingtiden er Gokstadhaugen og Oseberghaugen - begge i Vestfold og Telemark fylke.

10. Lag 3 spørsmål fra teksten.

---

11. Les teksten om Gokstadskipet

Gokstadskipet

Gokstadskipet er et vikingskip fra slutten av 800-tallet, som ble funnet i en gravhaug i Vestfold og Telemark i 1880.

Skipet er for det meste laget av eik, og er 23,8 meter langt.

Etter utgravingen ble skipet gjort i stand slik at det kunne stilles ut.

I dag kan du se Gokstadskipet på Vikingskiphuset på Bygdøy i Oslo.

12. Lag 3 spørsmål fra teksten.
